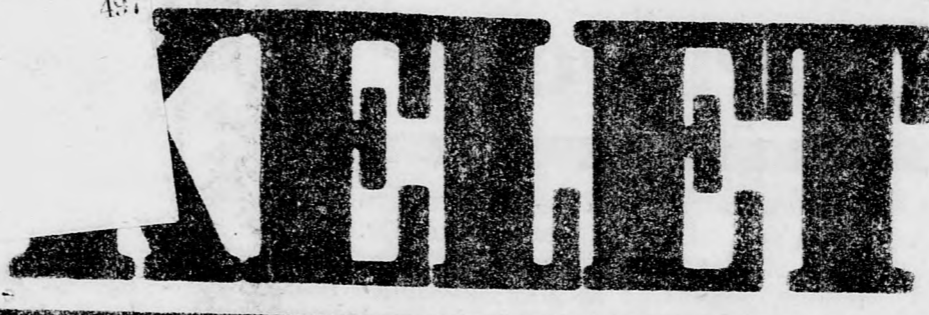

XIV. ÉVF. * SZAM 14
Címj—Koloszvar, 1931
január 18 Vasárnap

Taxa postalitate in nun.
No. 294710

Ara 5 lej

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Str. Baron L. Pop (v. Brassai
ucca) 10 szám. Telefon 9-77

ELŐFIZETESI ARAK:

Félévre . . . . . 600 lej
Negyedévre . . . . . 320 lej
Egy hónapra . . . . . 110 lej

KÜLFÖLDI

ELŐFIZETESI ARAK:

Egy óra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő pénznem)
Egy évre 10 dollár

Hirdetések tarifa szerint
véletnek fel

Az Új és bé...
Cikkain forrás Diszkrét 2. H. e. S.
Kézirat megőrzésre nem vállalkozunk

Ramasetter Robert

BUDAPEST

A nagy fordulat szavakban

1931 januárjig kellett elérkezniük, hogy végre legalább az őszinte szavak kimondásáig eljussunk. Tíz év óta a Népszövetségben belül és a Népszövetségben kívül mindenről beszéltek, csak arról nem, hogy Európa katasztrófa felé halad. Minden ugynevezett államférfi, minden magát a köntörfalazások és ravasz fordulatok művészetében begyakorlott politikust meg volt arról győződve, hogy elegendő, ha a maga egyéni önzését a nemzeti önzés szent-ségének illuziójába zárja. Ezek az államférfiak és ezek a politikusok nem látták és nem hallottak semmit, ami irrasztaluk, vagy egyéni üzleteik szűk körén kívül esett; nem látták a darabokra szagotott Európa gazdasági életének készülő katasztrófáját és nem látták, mert nem akarták látni, hogy a heves éhséggel felhalmozott szuronyok és hadiszerek árnyékában egy nagy erkölcsi és fizikai válság miazmái nyüzsgenek.

Az egyre kiméltelenebb valósággal előtörő tények kérelhetetlenségét diplomatikus frázisok selyempapírjába csomagolták. Azt hitték, hogy az egyetemes bomlás processzusát politikai szövegek és rövidletű bölcsesek kölnivizével illatosíthatják meg.

És most egyszerre felébredtek. Nem azért ébredtek fel, mintha megunták volna az alvást s a kényelmes felelőtlenséget. A tények s az immár haragú indulóvá vált szenvedélyek hangja ébresztette fel őket, az éhség és a szociális erjedés kísértetei, amelyek megjelentek exkluzív bürök előtt és esontvázujjakkal kopogtattak be világosság előtt jól elzárt ablakaikon. Mind-éideig azt hitték, hogy gyakori összejövetelekkel, anekdoták kölesönös kísérésével elintézhették azt a válságot, mely Európa gazdasági életében hatalmasra duzzadt. Legalább tíz pénzügyi, legalább húsz vámfegyverszűnési és ki tudja: hány különböző egyéb természetű konferencián beszéltek ezek az államférfiak és politikusok ugynevezett kivezető utakról, míg végre most kiderült, hogy kivezető utjak mind — zsákutcába vezetnek. Zsákutcájába a köntörfalazásnak és a tehetetlenségnek. Csak természetes, hogy ilyen konstellációk és a multnak ilyen adottságai mellett már valósággal forradalmi eredménynek kell tekintenünk azt a beszédet, mely a tegnapi napon megnyílt új Európa-konferencián hangzott el s mely szokatlan nyíltsággal megállapította, hogy a Népszövetség eddigi fardozásai gazdasági téren teljesen meghusultak és a világ gazdasági helyzete 1927 óta folyton és rohamosan rosszabbodott. Ennek pedig — mondotta Colijn hágai delegátus — az a természetes következménye, hogy igen sok helyen elvesztették bizalmukat a Népszövetségben. Végül megállapította azt is Colijn, hogy Európa gazdasági válságának katasztrófális politikai következményei lesznek.

Minden élesen látó ember, minden lelkiismeretes újságírója e kontinensnek szászor és ezerszer hangoztatta ezeket a felismeréseket. A tömegek és a gazdasági válságban szenvedők leg-egyszerűbbje is régen tudta azt, amit Colijn delegátus, mint új igazságot felfedezett. Csak Európa jelenlegi politikusainak garnitúrája nem volt képes felogni azt a kézenfekvő igazságot, hogy 30 millió európai munkanélküli nem lesz hajlandó éhenhalni a „magasabb” politikai érdekek kedvéért s hogy a fegyverkezések örülete nem a népek egészséges ösztönében leli ma-

Tilea miniszterelnökségi alminiszter nyilatkozata Károly király állítólagos intervújáról

„Az ország egy ellensége lanszirozta a király apokrif antiszemita nyilatkozatát“

Angol forrásból jutott az állítólagos intervju a német ügynökséghez

A kormány megindította a vizsgálatot, hogy kinek volt érdeke a nyilatkozat terjesztése

Bucuresti-Bukarest, január 17. (Az Új Kelet tudósítójától.) Az a hivatalos cáfolat, amelyet az uralkodó állítólagos cikkével kapcsolatban a miniszterelnökség közzé tett, jelentős mértékben járult hozzá ahhoz, hogy az intervju által országszerte kiváltott kínos impressziókat eloszlassa, bár a cáfolat hangja távolról sem volt olyan kategrikus, hogy az megnyugtatólag hathatott volna. Az alábbiakban egy új cáfolónyilatkozatot közlünk, amelyet dr. Tilea Viorel miniszterelnökségi alminiszter tett és amely meglepő fordulatot ad az állítólagos királyi nyilatkozattal kapcsolatos kombinációknak. Az Új Kelet bukaresti tudósítójának kérdésére Tilea alminiszter a következő kijelentéseket tette:

— Nem lett volna szabad egy pillanatra sem hitelt adni az egyik esernovici német lapban megjelenő állítólagos királyi nyilatkozatnak, amely már megfogalmazásában is elárulta, hogy

csak apokrif lehet. A kormánynak alapos oka van azt gyanítani, hogy az uralkodónak tulajdonított cikket az országnak egy ellensége lanszirozta. A Weltpressedienszt Hannover-Kirchrode angol forrásból jutott az apokrif nyilatkozathoz. A kormány megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy kinek állott érdekében ezt a nyilatkozatot terjeszteni és hogyan jutott a cikk a német sajtóügynökséghez.

Csak harmincmillió dollárt kaphat Románia a stabilizációs kölcsön második részleteként,

mert a stabilizációs szerződésből kifolyólag újabb külföldi kölcsön törlesztésére csak legfeljebb 800 millió lejt fordíthat évente Románia

kedvező mederben haladnak a párisi tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, január 17. (Az Új Kelet tudósítójától.) Párizsból érkező hírek szerint a stabilizációs kölcsön második részletével kapcsolatos tárgyalások kedvező mederben folynak. Kompetens francia pénzügyi körök hajlandóknak mutatkoznak arra, hogy Romániának kölcsönt folyósítsanak. Egyes hírek szerint a kölcsön összegére vonatkozólag már meg is állapodtak a tárgyaló felek, úgy, hogy ebben a pillanatban a kölcsön lanszirozásának árfolyama képezi vita tárgyát, ami meglehetősen nehéz probléma, minthogy a nemzetközi piacon mutatkozó depresszió következtében különböző kölcsön-címletek árfolyama, kezdve a Young-kölcsön papírjaival, jelentősen estek.

Az Adeverul értesülése szerint a kölcsön összege harmincmillió dollár volna. Ez az összeg meglehetősen kicsi a román nemzetgazdasági szükségletei számára, de adott körülmények között nem lehet nagyobb összegről szó. A stabilizációs szerződés ugyanis előírja, hogy az államnak kétszer akkora összeget kell kapni a monopóliumtól, mint amennyit ez a stabilizációs kölcsön évi törlesztésére befizet. 1930-ban az állam körülbelül négymilliárd 400 millió lejt kapott a monopóliumtól, tehát legfeljebb olyan nagyságú kölcsönt vehet fel, hogy az évi annuitás ne haladja meg a 2 milliárd 200 millió lejt. Minthogy pedig a stabilizációs kölcsön első részletének törlesztésére egymilliárd 400 millió lejt kell fordítani, a második részlet csak olyan összeg lehet, hogy törlesztése évi nyolcszázmillió lejből fedezhető legyen.

Amennyiben tehát nem változtatják meg a stabilizációs szerződés előírásait, úgy a második részlet összege nem haladhatja meg a 30 millió dollárt. Elmeletileg el lehetne ugyan képzelni, hogy a kormány más garanciát nyújtson a kölcsön fedezésére, a gyakorlatban azonban a jelenlegi pénzügyi viszonyok mellett ez nem igen lehetséges.

gyarazatát, hanem egynéhány, éppen a népek érdekei ellen törő csoport romlott ságában. De a népek és az igazságot kimondani akaró és tudó emberek szava pusztába kiáltó szó volt mindezekig s főleg azért, mert sorsaink intőzői olyan vabankot játszottak, amelyről nem hittek el, hogy számukra veszteséget hozhat. S ha már veszteségről lesz szó — gondolták — akkor sem ők, hanem majd a népek lesznek a vesztesékesek. A kocka azonban megfordult. Az éhség, nyomoruság és kétségbeesés hullámai kilépné készülnék eddig frázisokkal és hazugságokkal körülbélelt medreikből s mindenütt fenyegetően követelik a tetteket. Európa népei élni akarnak s legkevésbé hajlandók immár egy új világháború katalizmájában elpusztulni. Európa népei élni akarnak s az

élethez mindenekelőtt munkára és kenyérre van szükség. Európa népei élni akarnak s az életre való lázas, olykor már deliriosus törekvésük közben ideig-óráig még megteveszthetik őket véres jelszavak, az erőszakra esküvő álpróféták jelszavai, de holnapra ezek a jelszavak is semmibe hullanak majd a tények követelő ereje előtt.

A tények ereje pedig azt követeli, hogy Európa gazdasági és politikai partikulárizmusának meg kell szűnnie s a nemzeti elzárkózás önzését, a sovénizmus türelmetlenségét és kegyetlenségét egy magasabb európai és emberi eselekvésbe kell integrálni; meg kell teremteni a konföderatív Európát s a konföderatív Európán belül végleg le kell számolni a népek gazdasági és morális erejét felőrlő fegyverkezési örü-

Vaida volt belügyminiszter kilépett hallgatásából és részletes nyilatkozatot adott a belpolitikai helyzetről

„Mit jelent a vasmárda és Cuza Hitlerhez képest és mit jelent a mi nyomorunk a külföldhöz viszonyítva?“

A volt belügyminiszter erkölcselenséggel vádolja a bukaresti sajtót és államellenes tendenciával a kisebbségi lapokat. „A Mironescu-kormány folytatja a Maniu kormány munkáját, az országban rend és nyugalom van“, mondja a volt belügyminiszter nyilatkozata

Magasabb államérdek követeli, hogy a pártok megegyezzenek a nemzetvédelem, a gazdasági ujjaépítés és a kisebbségi kérdésben

Cluj-Kolozsvár, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vaida volt belügyminiszter hónapok óta teljesen visszavonult az aktív politikai élettől. Mióta otthagyta tárcáját, a szoros érdeklődésben bezárkózott kolozsvári lakására, minden újságírói kísérlet elől következetesen kitér és noha az ország sajtóorgánumai csaknem naponta foglalkoznak személyével, már-már rejtelmes és való hallgatásba burkolódzott. Nem szólalt meg akkor, amikor a bukaresti sajtó azzal vádolta meg, hogy belügyminisztersége idején a titkos alapokból finanszírozta a vasmárdát és nem szólalt meg akkor sem, amikor a lapok félre nem érhető célzást tettek arra, hogy az ő kezébe futnak össze a nagy port felvert Vidrighin-ügy összes számai.

A volt belügyminiszter most egyszerre meglepetésszerűen kilépett eddigi hallgatásából és intervjút adott. Néhány nappal ezelőtt ugyanis Ivan Kolozsvári görög keleti püspök bankettjén pohárköszöntőt mondott Vaida, amelynek pontos szövege ma is ismeretlen, mégis akkora vihart kavart fel a belpolitikai életben, amelyre hosszú idő óta nem volt példa. Ebben a pohárköszöntőben a volt belügyminiszter állítólag a politikai pártok együttműködésének a szükségességéről beszélt és a bukaresti lapok oldalakon keresztül egyébről sem írtak, mint arról, hogy Vaida a volt belügyminiszter, a nemzeti parasztpárt, erdélyi tagozatának elnöke, a párt egyik legmarkánsabb személyisége a koncentrációs kormány gondolata mellett tört lándzsát.

A „Patria“ főszerkesztője ebből a apropósból kért intervjút Vaida volt belügyminiszterrel, aki ezuttal félreterette szokott szófukarságát és részletesen elmondotta véleményét csaknem valamennyi problémáról, amelyekről mostanában Romániában irnak, vagy beszélnek. Ebben a nyilatkozatban Vaida belügyminiszter néhány rendkívül kemény szót talál a bukaresti sajtó ellen és erősen kétségbevonja a bukaresti lapok és újságírók közéleti tisztességét. Egy passzussal később a kisebbségi lapokat illeti súlyos váddal és bár ezek az insinúciók nem becsületbe vágóak, nem kevésbé súlyosak, mint azok a megállapítások, amelyeket a fővárosi sajtóról tett. A volt belügyminiszter ugyanis azzal vádol meg három magyar lapot, hogy a bukaresti sajtó álszenzációit azzal a tendenciával közi le és kommentálja, hogy ország és világ előtt azt bizonyíthassa, hogy Románia pusztulásra van szánva és az országot banditák, tolvajok, betegek és örültek kormányozzák. Egyáltalában nem érezzük magunkat megistáztelve, hogy a felsorolt kisebbségi lapok között bennünk nem említtet a belügyminiszter. Nem pedig azért, mert a legszilárdabban meg vagyunk arról győződve, hogy minden kisebbségi lapjáról távol áll az a szándék, amit Vaida imputál nekik s nem tesznek egyebet — amit mi is minden alkalommal megteszünk — mint azt, hogy számon tartják és megfelelően kommentálják mindazokat a jelenségeket, amelyek a kisebbségek egzisztenciális és kulturális létét veszélyeztetik. Ez pedig nemcsak, hogy nem destruktív, ellenkezőleg a legkonstruktívabb újságírás, hiszen az ország konszolidációját elsősorban a kisebbségi probléma becsületes megoldása tudja biztosítani.

Ami pedig az intervjú meritumát illeti, annak részletes kommentálására még vissza fogunk térni. Itt egyelőre csak azt jegyezzük meg, hogy a volt belügyminiszter irigylésre méltó deris optimizmussal ítéli meg a kérdéseket. Különösen ott árul el nagy gondatlanságot és optimizmust, amikor egy kézlegyintéssel intézi el az anarhikus mozgalmak és szervezetek kérdését és azzal nyugtatja meg magát, hogy mind

ez semmi mindahhoz képest, amivel a külföldi államoknak kell megbirkóznia. Ezzel azonban részletesebben kívánunk foglalkozni. Most egyelőre teljes terjedelmében és szóról-szóra való hüségében adjuk az intervjút, amelyet a Patria főszerkesztője kapott a volt belügyminiszterrel.

A volt belügyminiszter a fővárosi sajtó és a kisebbségi lapok ellen

— Bizonyára figyelemmel kísérte — hangzott a kérdés — a különböző lapok kommentárjait abból az alkalomból, hogy Ivan püspök bankettjén tartott pohárköszöntőjében bizonyos kijelentéseket tett?

— Időmet nagyon igénybe veszi a kura, amelyet az orvosprofesszor urak róttak rám és az a munka, amelyet a nemzeti parasztpárt erdélyi és bánáti szervezetének vezetésénél ki kell fejtennem. Azok a bizonyos sajtóhangok az ugynevezett inspirátorok érdekeik szerint pillanatnyilag változnak. Nagyen éve ismerem az újságíró mesterség egész labirintusát, nem érdekelnek hát és nem befolyásolnak azok a cikkek, amelyek ilyen módon készülnek. Tisztelni azt, akiket illet, ezt tanultam lelkiismeretemtől és derülten elhaladni a tudatlanság és gyakran a zsarolás mellett, amely sokszor az újságírás művészetét lukratív mesterséggé süllyeszti. Ep ezért, a fővárosi lapok fogyasztását a minimumra korlátoztam. Ami azokban érdekes, azt amugyis megtalálom a Patriában, vagy pedig a kisebbségi sajtóban. A Patria pólémiai, amelyeket két front felé folytat, megmutatják nekem, hogy a sajtót sugalmazó politika a régi maradt. A „gheorghista“ (itt Bratianu

den modern államban a kulturális, gazdasági és adminisztratív fejlődés számára ugyanazt jelentik a politikai pártok. A polgárság többsége kaotikus tömeg lenne, ha nem sorozná be valamely eszme, doktrína, vagy metódus alapján az érdekek, érzések és meggyőződések közössége által megállapított kategóriákba, felelős és szabályozott vezetés alatt.

„Nem szólitottam fel együttműködésre a pártokat“

— Mi indította Önt arra, hogy azon a banketten kolaborációs felhívást intézzen? — hangzott az újabb kérdés.

— Távol áll tőlem, hogy együttműködésre intéztem légyen felhívást. En egészen mást mondtam. Megismételtem azt, ami minden jóhiszemű és a politikai előítéletektől mentes ember számára természetes. Amit a külső veszélyek ellen a hadsereg képvisel a maga szervezetségével és figyelmével, mind

tikai szolgálatokat is tettek a választásoknál, nem lehet majd szívességeket és jutalmakat adni, hanem csak a közjó és a fejlődés biztosítására irányuló munkával lesznek kielégíthetők.

Miután ez a tény egyetlen komoly pártvezér szeméi elől nem téveszthető és egyetlen felelős politikus sem teheti magát túl ezen az igazságon, azt hiszem, elérkezett az ideje a pártok közötti kötelező megegyezés megvalósítására. Vagyis egy közös koeficiens megállapítása az államélet vitális problémáinak megoldására nézve, mint a nemzetvédelem, a gazdasági ujjaépítés, a kisebbségi probléma és a külügyi kérdések.

Ez az eszme nem új. Beszéltem róla már én is, mások is, más alkalmakkor. A nehézség azonban a megvalósításban van.

Magasabb államérdek kívánják a pártok közötti megegyezést

— Az a véleménye, hogy a jelen körülmények között realizálható egy ilyen megegyezés?

— Magasabb államérdek követelik a megvalósítást. Amikor Oroszország teljes erővel dolgozik az 5 éves gazdasági terv gyakorlati realizálásán, amikor a Népszövetségnél Briand—Coudenhove Kallergi javaslatait kezdik megvitatni, mint első lépést az európai általános megegyezés felé vezető uton, amikor a világ egyes részei szoros össze függésének érzése behatolt a polgári öntudatukba, akkor nem lehetséges, hogy

a mai nemzeti alapon álló pártjaink vezetői habozhatnak még, vessenek-e véget a politikai játékok háborúelőtti metódusainak.

— Egyébként Öfelsége a király uralkodásának kezdetétől fogva megragadta a kezdeményezést ebben az irányban, amikor több minisztertanácson elnökölt és a határozatoknál döntően érvényesült a Felség szava. A gyepő jó és erős kezében van. Akinek sikerült egyetlen gesztussal megfékeznie a liberálisok pajkosságát, az tudni fogja egy másik gesztussal rákényszeríteni az államrendet a kicsinyes politikusság kedvelőire is.

— Kontinuitás nélkül nincs fejlődés, a folyamatosság azonban ki van zárva, míg a régi mottó: „Kelj fel, hogy helyedbe ülve lerombolhassam azt amit építettél“ nem változik át a gyakorlati kormányzási jelszóra: „Népszerűsége gyengült, a korona és a nemzet rámbizták a hatalmat, hogy folytassam a munkát, amelynél te dolgoztál ép úgy a haza javára, mint én is dolgozni fogok“.

Mi az, ami nálunk van a külföldhöz képest?

— Mit szól ahhoz az állításhoz, hogy az Ön felhívása a nemzeti parasztpárt kormányzása végének spektruma alatt született meg?

— Nyitott szemekkel nézek körül, látom, mi történik más államokban. Mi a mi nyomorunk az általános európai, sőt a világnomorusághoz képest? Mit jelent Moszkva néhány ösztöndíjasának itteni vergődése a nyugati államokban megszervezett kommunizmussal összehasonlítva? Mi a Mihály arkangyal és a vasmárda a legyőzött államokban tobzódo nacionalizmushoz képest? Vagy Cuza Hitlerhez mérve?

— A Maniu-kormány törvényekkel fektette le a közigazgatási élet megreformálásának alapjait és minden szolgálatban a stabilizációt valósította meg, purifikálta a közeletet, kiirtotta a mult sok mérges burjánját, tisztá választásokat csinált első ízben, amióta Kis, vagy Nagy-Románia létezik, respektálva a polgári öntudatot, amelyet annyiszor sárba tiportak. Nem üldözte politikai ellenfeleit. A kisebbségek szemében a megértés politikáját követte, úgy, hogy ma már nem is lehetnek komoly panaszok e tekintetben. S az állam hajóját mély előrelátással kormányozta, úgy, hogy minden zökkenés nélkül, az egész világ csodálatára, az egész nemzet leirhatatlan lelkesedése közepette, minden intrika és ellenkező kísérlet dacára kezdeményezte, hogy II. Károly király az ország megmentője lehessen és ezt a szándékát meg is tudta valósítani.

Az országban rend és nyugalom van

— A Mironescu-kormány folytatta a Maniu-kormány politikáját. Az országban rend és nyugalom van, a mezőgazdasági hitelintézet a megvalósulás útján és utban a beruházási kölcsön 2-ik részlete is. A körülmények okozta áldozatokkal bár, a költségvetés egyensúlyban van. Minden jel arra vall, hogy az uralkodó bizalma nincs megrendülve a kormány iránt. Ha mindezek dacára változás történne, a kontinuitásra vonatkozó megegyezés, akkor is kötne bár mely más következő kormányt.

— Nincs szó itt pártédekről, hanem kifejezetten és hangsúlyozottan csak államérdekről.

— Ami pedig a mi pártunkat illeti, Ferdinand, a nagy király szokta mondani: Öfelsége kormánya és Öfelsége ellenzéke. A mi pártunk, ha a kontinuitási megegyezés létrejön, tudni fogja megtenni hazafias kötelességét ellenkezőben is, mint ahogyan tudta azt teljesíteni, amíg hatalmon volt és lesz.

— Mit szól a sajtó egy részének az Ön személyére adressált gunyos hangu invectiváihoz?

— „Odi malignum vulgus Et arceo...“ („Gyűlölöm a gonosz tömeget És távoltartom magam tőle...“)

A legolcsóbb beszerzési forrás az összes petrolumtermékek részére

Autó-benzin, petrolum, motorin, olajok, autógumik, alkatrészek az

AURORA PETROLIFERA

Cluj, Calea Regele Ferdinand 62
Telefón 855

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSEN AZ UJ KELETBEN

...orrát??
...sal
...es, aki tudatában
...aponta, hányszor
...és arcán bepude-
...ny naponta hány-
...t használja, azu-
...t a Tokalon-pu-
...esen meglegedve
...Tokalon-puder az
...és finomságát az
...megőrizni, vigye
...a kereskedőnek,
...azonnal és teljes
...kapni.
...anis egy sajátsá-
...naz. Ez a krém
...t a tulajdonságát
...és ott is marad
...on-puder radiká-
...enyességét és az
...zést. Ugyancsak
...megakadályozza a
...szüremlést.
...elében található
...zést és ezeknek
...gy hogy a bőr
...októl is, amelyek
...Angliában, Ame-
...csodálatos tenj
...ket.
...helyet a párizsi
...gyártják. Az
...neven ismeretes,
...Petalis-Tokalon“
...k száraz az are-
...számával készül-
...számára nélkül-
...nderek a gyógy-
...puder ára dobo-
...készeséset tar-
...nem volna kap-
...iei No. 39
...t a jelzett inci-
...ben kiváltott, a
...n igényezett ve-
...zésbe lépni, a
...vait kinagyítá-
...s, mint az in-
...b sajnálatát ki-
...k a nyilvános-
...y távol áll tőle
...ellenséges érzü-
...zében.
...ézte szerint is
...cidenst kivál-
...ádbeszéde alatt
...exumnak tulaj-
...bjektivitás hiá-
...és mindenki-
...obb mértékben
...tisztelettel:
...Dezso, ügyvéd.
...y Clotant nem
...em két évi ál-
...ny nem engedé-
...g vilkongressz-
...A szabadkőmü-
...kat Varsóban
...nyel kormány
...rvezetek által-
...engedélyezte a
...művesek világ-
...Luxemburg-
...ahova augusz-
...egy es országok
...nak kiküldöt-
...és a gazdasági
...entik: A leg-
...zások kivétel
...émak megvita-
...művelésügyi és
...ések áttanul-
...ny külön fog-
...blémáival for-
...zás államokkal
...szgáljuk felül,
...ára kedvezőbb
...tsanak. A leg-
...zenkívül be-
...a Franciaor-
...g közötti gaz-
...ek kérdésével
...enti ülésszak
...a visszatér a
...mevitatásá-
...sát január vé-
...ezen kérdések
...ny azon lesz,
...ározott időn
...ltésgvetést.

Havaseső áztatja a gyalupadokat, varrógépeket, szövöszékeket a városi adóhivatal udvarán

Miért nem raktározza el valahol a városi adóhivatal az adóba lefoglalt szerszámokat és butorokat?

Cluj-Kolozsvár, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Havas eső esik. A havas eső olyan, mint a hitelező, szalad előle az ember. Védett, biztos helyre jó menekülni tőle, mert a havas eső minden víznél kellemetlenebb. Nem vizes, inkább vizenyős. Havas esőben még jó információért menni is rossz. És különösen, ha olyan rossz helyen éri az embert, mint a Farkas uca, ahol nincs kávéház és történetesen egy ismerős valakije sem lakik az embernek. Még jó, hogy mindannyiunk hű patrónusa, Kolozsvár városa, ide építette villanytelepét, nagytágas kapuallyal. Ott egy kiesit megállhat az ember, hogy megvárja, míg megszárad a kabátján a gallér, hogy aztán fel lehessen tűrni jól. Mert így vizesen, illetőleg vizenyösen még a füle is vizes lesz tőle az embernek.

Lomtár ázik a havas esőben

A helyzet tehát a következő: havas eső esik és én a városi villanytelep épületének kapujában állok. Egészen egyedül. Illetve. Fölöttem a városi adóhivatal, a földszinten a villanytelep irodája. És még valami, de ezt csak akkor veszi észre az ember, amikor már huzamosabb ideje tartózkodik a kapuallyban. Pár méternyi távolságra a kapuallytól egész sereg butor ázik a havas esőben. Az ember azt hinné, hogy mindannyiunk hű patrónusa, Kolozsvár városa, kilakoltatta egyik lakóját az épületből. Ezt pedig egy jó patrónusról nem tételezi fel az ember. Da ha közelebről is megvizsgálja az ember a dolgokat, akkor egyebet is lát. Nemcsak butorokat. Van itt varrógép, szabóknál és susztereknél használatos, gyalupad, kárpitásoknál látható állvány, perzsaszőnyeg szövöszék, szekrény, divány, mosdó, fiókos íróasztal és sok, sok minden. Valóságos lomtár. A tükrös mosdón arasznyi hóréteg fehérlik. A varrógépek meglehetősen rozsdás állapotban. Üzleti pult. És sok egyéb.

Az adózó polgárok sorsa

Gyenge felfogásonra vall, hogy az első pillanatban nem tudtam elképzelni, honnan erednek ezek a tárgyak. Egy ismerősömnek, aki arra járt, kellett felvilágosítania, hogy nincs ebben semmi esodálkozni való. Ezeket csak adóban árverezték el, illetőleg árverezték volna el, ha akadt volna rájuk vevő. De nem akadt és így a butorokat elállította a városi adóhivatal. A raktárba. A villanytelep udvarán, isten szabad ege alatt berendezett raktárba, amelynek tetőzetén át olykor beesik a havas eső.

Érdekes.

Gazdasági krízis van — hallom, sőt írom naponta. Az emberek nem tudnak fizetni. Adót sem tudnak fizetni. És ezért elviszik a butorokat. Az adótarozás értékében.

Asztalos — gyalupad nélkül

De nézzünk csak körül az adóhivatal lomtárában. Ami mindjárt szembe-tűnő, egymás tetejére állítva három gyalupadot mos luscossá a havas eső. A gyalupadról pedig mindenki tudja azt, hogy asztalos szerszám. Gyalupad nélkül nincs asztalos.

Már pedig ezeket a gyalupadokat valakitől elvették, aki csakis asztalos lehetett. Asztalos, aki nem tudott annyit keresni, hogy az adóját kifizethette volna. Nyilván el kellett venni tőle. Azt egészen bizonyosan kiváltja. Mert gyalupad nélkül nincsen asztalos.

Rozsdásodnak a varrógépek

A varrógépek rozsdásodnak. Vanak iparosok, akik évekig kinlódnak, míg ki tudják fizetni a hitelbe vett gépet. Az az iparos, akitől ezt a gé-

pet adótarozás fejében elvették, valószínűleg még ma is törleszti a részleteket. Mondjuk: az adó fontosabb. De ha fontosabb is az adó: miért nem vigyáz az adóhivatal ezekre a gépek-

re? Miért áztatja őket a havas esőben?

Egy komplett fehér hálószoba. Bizonyára a gazdájának két komplett hálószobája volt. Mert egy ágyat nem szabad elvenni, egyáltalában, adóba lefoglalni valamit csak akkor lehet, ha az nem feltétlenül szükséges a házban. Mindazonáltal annyira mégis szükséges egy ilyen hálószoba, hogy megérdemelje: ne tartsák a havas esőben.

A városi adóhivatal jól tenné, ha raktárakat szerezne magának. Kár nyomorult emberek elvitt értékeit a szabad ég alatt hagyni sorsukra.

(b—y)

Mexikó déli államaiban tizennégy erős földrengést éreztek

A partvidéken a tenger állandóan háborog. Ujabb husz halottja van a földrengésnek

Newyork, január 17. Az Associated Press mexikói távirata szerint Mexikó déli államaiban ujabb 14 erős földrengést éreztek. A mostani földrengés a leg-erősebb volt Mexcala kerület egyik városában, ahol számos ház összedőlt s az ujabb földrengésnek a városban husz halottja van. A mexikói kormány segítőakciója a földrengéssújtotta vidék lakosságának megsegítésére folyamat-

ban van. Newyork, január 17. A lapok mexikói jelentései szerint Teolutla kerület part vidékén a tenger állandóan háborog és a vízből időnként füstfelhők szállnak fel, jelölve annak, hogy a földrengés nyomán tengeralatti erupciós vulkáni működés vette kezdetét. A tenger Tuxpan és Teolutla között a döglött halak ezreit veti partra.

A német külkereskedelem forgalma felülmulta az angol világkereskedelmet

London, január 17. Sir Arthur Balfour, az ismert angol nagyiparos leg-ujabb beszédében a gazdasági depresszióról emlékezett meg. Balfour kijelentette, hogy a jelen legsürgősebb teendője a volt szövetségesek közti adósságok és reparációk józan szabályozása. Nem lehet oly nagyszegű pénz az egyik országból a másikba átvinni, anélkül, hogy ne álljon elő zavar a valutában és a kereskedelem terén. Bizonyítéka ennek a német külkereskedelem esete, amely a múlt

év első felében 310 millió font sterlinges forgalmat ért el, míg az angol külkereskedelmi forgalom mindössze 304 millió font sterlinget tett ki. Most fordult elő első ízben, hogy Anglia Németország után második helyen állt a külkereskedelemben. Ha tehát a fizetéseket kikényszerítik, úgy az a végeredmény áll elő, hogy az angol életstandardot lenyomják, vagy pedig az angol külkereskedelmet tönkreteszik.

Gheorghe Bratianu lapja szerint Papacostea nem tett kisebbségellenes kijelentéseket

Gheorghe Bratianu pártja toleráns kisebbségi politikát akar folytatni

Bucuresti-Bukarest, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyik temesvári napilap néhány nap előtt eikket közölte George Bratianu egyik párt hívének Papacosteanak egy népgyűlésen elmondott beszédéről. A lap szerint Papacostea a legélesebb hangon támadta a kisebbségeket, sőt olyan kijelentéseket is tett, hogy minden kisebbségellenes akciót szívesen lát, mert a kormány eladta az idegeneknek az országot.

A Miscarea, George Bratianu lapja, ezzel kapcsolatban közli a neolibe-

rálisok pártjának nyilatkozatát, melyben kategorikusan megafolja azt, hogy Papacostea a népgyűlésen kisebbségellenes kijelentéseket tett volna. Kijelenti a lap, hogy George Bratianu pártját nem vezetik ilyen szempontok, mert ez a párt az állampolgároknak faji és felekezeti különbség nélkül akar jogokat és jobb életet teremteni az országban. A temesvári lap állításai fantasztikusak, mert Papacostea azokkal éppen ellentétes elveket hangoztatott.

Megkezdődött a költségvetési vita a kolozsvári városházán

A szombati tanácsülés nyugodt atmoszférában zajlott le

Cluj-Kolozsvár, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár tanácsának ma délelőtti folytatólagos ülésén napirend előtt dr. Mihali polgármester kegyeletos szavakban emlékezett meg Osvada Vasile volt kolozsvári polgármester haláláról. A tanács tagjai felállással áldoztak az elhunyt emlékének. Ezután dr. Bornemissa Sebestyén, mint az Avereacu párt egyik vezetőtagja emlékezett meg Osvadáról, aki tudvaleg az Avereacu rezsim alatt volt egyideig Kolozsvár polgármestere. Méltatta az elhunyt emberi és politikai kvalitásait s kegye-

letes szavakkal vázolta azt az önfeláldozó munkát, amelyet Osvada Kolozsvár város érdekében kifejtett.

A napirenden szereplő költségvetési vitához először Cătuneanu professor szólalt fel és hangsúlyozta, hogy a román blokk a megértés és a kölcsönös meggyőzés szellemében kívánja a vitát lefolytatni. Az előterjesztett költségvetést elhibáztoknak tartja, mert nem vették figyelembe azokat a takarékossági szempontokat, amelyeket az ország költségvetésének összeállításánál is figyelembe vettek. Az idei költségvetés a tavalyyal szemben

Dohányzók!

Egyetlen üvegecske „Nicotan” által lesz szokik a dohányzásról. Teljesen biztos és ártalmatlan. Ara 140 lej utánvétel.

A. M. Nicotan, Bukarest

C. Mosilor 326. Számtalan elismerő levél

nem hogy esökkent volna, de 5 millióval növekedett.

Hatieganu Gyula rektor kifogásolja, hogy a költségvetés nem fordít kellő gondot a kulturális és az egészségügyi intézményekre. Vasiu esperes sérelmezi, hogy a görögkeleti egyháznak nem részesült kellő támogatásban s az iskolákat sem szubvencionálja a város olyan mértékben, amint azt a szükségletek megkívánják.

Dr. Bornemissa szerint a költségvetés legfőbb hibája, hogy nem készült egységes pénzügyi koncepció alapján, hanem sietséggel és ötletszerien lett összeállítva. Candrea a tanács tagjaihoz appellál, hogy a részletes tárgyalás során küszöböljék ki a költségvetés hiányosságait és igyekezzenek az a realitásokkal összhangba hozni.

Dr. Pop Valér annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a gyámhatóságok nem fogják jóváhagyni a költségvetést jelenlegi formájában, egyrészt, mert a bevételi tételek irreálisan túlozva vannak, úgy, hogy a város nem lesz képes beinkasszálni az előirányzott összegeket, másrészt pedig a költségvetés nem veszi figyelembe azt a kamarában már megszavazott törvényjavaslatot, amely szerint a személyzeti kiadások nem haladhatják meg az évi 12 millió lejt. Az előterjesztett költségvetéssel szemben 29 millió személyzeti kiadást irányszól.

Stroia a szociáldemokraták nevében kifejté, hogy figyelembe véve a fennforgó nehézségeket, a költségvetést nem mondható rossznak és ezért általánosságban elfogadja. Schwarz Jakab a zsidó blokk nevében fogadja el általánosságban a költségvetést.

Végül dr. János Gáspár alpolgármester reflektál a vitában elhangzott felszólalásokra és kifejté, hogy ez a költségvetési tervezet a lehetőség határáig számot vetett az összes felmerülő szempontokkal és a maximumot nyújtja az adott viszonyok között kizárható lehetőségeknek. Ami a dr. Pop Valér által említett törvényjavaslatot illeti, ez csupán az adminisztratív személyzetre vonatkozik, amelynek költségei Kolozsváron sem haladják túl a 12—13 milliót. Kéri a költségvetési tervezet elfogadását.

Mihali polgármester szavazásra akarja feltenni a kérdést, minthogy azonban a tanácsosok nincsenek a törvény által megkívánt számban jelen a közgyűlés folytatását hétfő délelőtti 10 órára halasztja.

— A kolozsvári Munkásbank vezető-

sége cfolja az ellene felhozott vádakát. A kolozsvári Munkásbank vezetősége ma átiratot intézett a kolozsvári szerkesztőségekhez, melyben az egyik kolozsvári lapban a Munkásbank vezetősége ellen felhozott vádak ellen azt hangoztatja, hogy a bank vezetőségének egyetlen részvényesével sem volt konfliktusa s a bank tényleges működésének csak azért nem kezdte meg, mert ebben a kezdődő rossz gazdasági viszonyok megakadályozták. A terv az volt, hogy a bank legalább egymillió lej alap tőkével alakuljon. Azóta azonban a gazdasági helyzet súlyosbodott és így ujabb tőkeemlére a bank nem gondolhatott. Ezért és csak ezért nem kezdte meg működését a bank, melynek vezetősége több olyan részvényesnek, akik befizetett részvényük értékének visszafizetését kérték, megtérítette a befizetett összegeket. Végül is leszögezi a nyilatkozat, hogy a már befolyt összeg garantálásáért az arra illetékesek nem csak erkölcsileg, hanem anyagilag is felelnek. A bank vezetősége a feljelentő Szabó János nevű egyént nem ismeri s annak semmi köze sincs a Munkásbankhoz.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LEIKÉRE
HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Ányzók!

„Nicotan“ által le-
záról. Teljesen biztos
Ára 140 lej utánvétellel
Bukarest
amintalan elismerő levéllel

ent volna, de 5 millió
ula rektor kifogásol-
égyvetés nem fordít
kulturális és az egész
nyekre. Vasúti eszperes
a görögkeleti egyház
ló támogatásban s az
abvenconálja a város
amint azt a szük-
nnak.

szert a költségve-
a, hogy nem készült
i koncepció alapján
és ötletszerűen lett
rea a tanács tagjai
a részletes tárgya-
blják ki a költségve-
és igyekezzenek az
szhangba hozni.

annak az aggodal-
ést, hogy a gyámha-
k jóváhagyni a költ-
i formájában, egy-
telti tételek irreali-
nk, úgy, hogy a vá-
beinkasszálni az
geket, másrészt pe-
s nem veszi figye-
rában már megsza-
aslatot, amely sze-
kiadások nem ha-
évi 12 millió lejt
kötségvetéssel szem-
helyzeti kiadást irá-

demokraták nevében
lembe véve a fema-
k a költségvetés
ssznak és ezért ál-
fogadja. Schuarcz
ek nevében fogadja
a költségvetést.

Gáspár alpolgár-
vitában elhangzott
kifejti, hogy ez a
zet a lehetőség ha-
t az összes felme-
l és a maximumát
szonyok között ki-
nek. Ami a dr.
litett törvényjavas-
án az adminisztrá-
natkozik, amelynek
áron sem haladják
Kéri a költségve-
dását.

nester szavazásra
érdést, minthogy
ok nincsenek a tör-
nt számban jelen-
ását hétfő délelőtt

unkásbank vezető-
felhozott vádakat
ásbank vezetősége
a kolozsvári szer-
ben az egyik ko-
uskásbank vezető-
adák ellen azt han-
ank vezetőségének
vel sem volt konf-
nyleges működését
ette meg, mert eb-
gazdasági viszo-
k. A terv az volt,
egymillió lej alap-
óta azonban a gaz-
lyosbodott és így
bank nem gondol-
ezért nem kezdte
k, melynek vezető-
szvényesnek, akik
értékének vissza-
érintette a befize-
tül is leszögezi a
ár befolyt összeg
illetékesek nem-
nem anyagilag is
ósége a feljelentő
ént nem ismeri s
sines a Munkás-

ZLET LEIKE:
J KELETBEN

A revolverlövés felrázta a progresszív román intellektuelek lelkiismeretét

Két egyetemi tanár vádirata az intellektuelek felelősségéről

Most már egészen bizonyos, hogy Constantin Dumitrescu golyói célt tévesztettek. Nemesak azért, mert elkerültek azt az embert, akinek számvá voltak: Socor Emanoil, az Adeverul brilliáns tollú főszerkesztőjét, a demokratikus eszmék harcát és az elnyomottak önfeláldozó védelmezőjét. A jasi diák golyói átütöttek egy falat, amelyről azt hittük eddig, hogy védőleg terjeszti ki árnyékát az erőszak bajnokaira, a gyűlölet profétáira. A haladott gondolkodású román közvélemény passzív közönyének és lethargikus hallgatásának falát. A revoldörrenés tompa robaja felrázta azoknak a román intellektueleknek a lelkiismeretét, akik eddig nem tudtak, vagy nem mertek kilépni a porondra és nyílt sisakkal szembeszállni egy olyan áramlattal, amely utóbbi már semmit sem kimélt, semmitől sem riadt vissza és amely mindent elsöp-
réssel fenyegetett, ami jó és emberi még maradt ebben az országban.

Itt fekszik előttünk Mihai D. Ralea professzornak, a jasi egyetem kiváló tanárának az Adeverulban írt cikke. Ralea fiatal ember, alig 35 éves. Ő is abból a generációból származik tehát, amelyet Goga „a lövészárkok nemzedékének“ nevezett akkor, midőn „szociológiai“ magyarázatot igyekezett adni az egyre fellángoló diákzavargásoknak. De az ifjú professor, a legjobb román nyelven megjelent szociológiai mű szerzője, tudja és látja azt a veszedelmet, amely az országát „a kultura számára megközelíthetetlen lelki strukturájú“ fiatal emberek részéről fenyegeti. És Dumitrescu merénylőjének apropójából meghuzza a vészharangot:

„Intellektus védői: mozgósítsatok! Mert ha nem, ha győzedelmeskedni fognak a sötétség és a gyűlölet lovagjai, akkor elkerülhetetlenül el fog következni az inkvizíció és a tortúra korszaka. A „Haza ellenségei“ pedig, a törvényen kívül helyezett intellektuelek, vehetik a poggyászukat és mehetnek más országokba, hogy ne zavarják itt hon az egyedül patentírozott és engedélyezett igazság felséges esendjét.“

Idestova nyole éve annak, hogy Romániában hol ellankadó, hol pedig a vulkanikus kitörés dübörgésével felújuló erővel dübög az antiszemitizmus. Nem maradt a közéletnek egy talp alatti helye, amely immunis maradhatott volna a gyűlölet hideg áradatával szemben — az iskolától és egyetemektől kezdve — az állami hivatalokon folytatva és végezve a társadalmi és gazdasági életnek minden egyes megnyilatkozásán. A gazdasági nyomort szászorosan megtétezte az a bizonyos „seeleische Judennot“, amely buján tenyészett a romániai antiszemitizmus melegágyában. Hiábavalónak bizonyult minden panasz és tiltakozás — az ugynevezett hivatalos körök, az egymást váltogató kormányok egyformán érzékellenek maradtak a zsidóság kétségbeesett jalkiáltásaival szemben. Mind-egyik politikai párt jónak látta a maga önös céljaira kiaknázni ezt az agitációt. Maga Jorga volt kénytelen a napokban az igazságot leszögezni, gunyos tonorban írva arról, hogy „ha valamelyik miniszter azt mondotta, hogy megtette az intézkedéseket, úgy ez azt jelentette, hogy semmilyen intézkedést nem fogantatosított“.

De a hivatalos körök érzéketlenségénél is fájdalmasabban, lesújtóbban és lehangelőbban hatott, hogy a román intellektuelek részéről soha eddig nem hangzott el a felháborodásnak és a tiltakozásnak egyetlen megnyilatkozása sem az erőszakkal és a tajtékozó gyűlölettel szemben. Tudtuk nagyon jól, hogy a diákságnak jelentős része nem azonosítja magát a kirakatbeverőkkel.

Ezek azonban meghuzódtak a könyvtárak mélyében és szó nélkül türték társaik garázdálkodását. Tisztában voltak azzal is, hogy az egyetemi tanároknak nagyobbik fele felháborodva utasítja vissza ezt a mentalitást. De ezek a professorok megelégedtek azzal, hogy unott hangon ledarálják előadásukat az egyetemi katedrőről, ugyanakkor, amikor egyes kollegáik a szobrok aljából a gyűlöletet prédikáltak és azonosították magukat a „diákmogalom“ minden barbarizmusával. És egy-egy „mozgalmas“ nap után hiába néztünk körül, szemünk hiába kerestek révedt kétségbeeséssel a román közvéleményben egy fix pontot, amely megnyugtatót, amely egy jobb jövő reményét kölcsönözte volna. Akiknek szavát letűtik, zavartan elfordították pillantásukat és vészjósló, fojtó csend követte a huliganizmus megnyilvánulásait.

Ezért azután el kellett juttunk az Anghelcsu és a Socor elleni merényletekhez. Most már látja minden román intellektuel — akiben még egy gramm-

nyi felelősségérzet maradt — hogy ennek már fele sem tréfa. Az anarchia kopogtat az ország kapuin. És kiérett az a meggyőződés, hogy nem lehet megállni ennél a platonikus megállapításnál. Itt tenni kell valamit. Ralea professor is felteszi a kérdést:

„Vajjon mi, tanárok felelősek vagyunk-e a mai állapotokért? Éveken keresztül prédikáltuk a jó szót. De bizonyos és jól tudjuk, hogy nem tettük meg teljesen kötelességünket. Mit tettünk, hogy elozslassuk a ködöt a sötét koponyákból? Megborzadva kérdezzük ma ezt magunktól...“

Ezekben a sorokban benne van talán a magyarázata is annak, ami az elmúlt nyole esztendőben Romániában történt. És Ralea kezdeményezése nem maradt visszhang nélkül. Dr. Popa, a bukaresti egyetem orvosi fakultásának tanára ugyancsak megszólalt az Adeverul hasábjain. Popa egyetért Raleával abban, hogy az ifjúság ijesztő mentalitásának magyarázata a „szörnyű műveletlenségben keresendő“. De tovább megy és a

következőket írja:
„Ezért a szörnyű műveletlenségért elsősorban a romániai közoktatás nagy és kis professzorai a bűnösök. Ralea professor naiv kérdésére, vajjon mi tanárok, bűnösök, vagy felelősek vagyunk-e a mai állapotokért, — határozottan és tiszta meggyőződéséből azt válaszolom, hogy a bűn háromnegyede a mai helyzetért a professorokat terheli. Mert a mi tanárainkról mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy tanárok“.

Sulyos megállapítások ezek, a felrázott lelkiismeret megnyilatkozásai. Olyan emberektől jönnek, akik résztvesznek a felsőbb oktatás irányításában és akiknek módjukban áll effektív módon is hozzájárulni a mai helyzet megjavításához. A haladott gondolkodású román közvélemény reagált a Socor Emanoil szobájában elhangzott revolverdörrenésre. Jorga professor is megszólalt és „más, jobb kulturát“ követelt a diákság számára. Talán elérkezett mégis az az idő, midőn akcióba fognak lépni azok az emberek, akik eddig karfától kezekkel nézték végig a gyűlölet hódításának orgiás színjátékát. Ha csakugyan így lesz, úgy talán mégis véget ér egyszer az a korszak, amelyben — Raleát idézzük — „lábbal tiporják az emberszeretet és igazságot, amely nélkül nem érdemes élni ezt az életet...“
Kasztnér Részó

Ujra szigorú rendeletet kaptak a vámhatóságok az orosz dumping-árak ellenőrzésére

A román-német kereskedelmi szerződéssel foglalkozott a legfelsőbb gazdasági bizottság

Bucuresti-Bukarest, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány gazdasági bizottsága tegnap ülést tartott a miniszterelnökségen. Popovici Mihai gyengélkedése miatt nem vett részt az ülésen, viszont megjelent Mihalache belügyminiszter. A bizottság

elsősorban a román-német kereskedelmi szerződéssel foglalkozott Manolescu ipar és kereskedelmi miniszter referátuma alapján. A tanácskozás következő tárgyát a közeljövőben megtartandó római nemzetközi mezőgazdasági kongresszus képezte, melyre

vonatkozólag Madgearu földművelésügyi miniszter tett előterjesztést. Végül az orosz dumpingről tárgyaltak és ezzel kapcsolatban utasítást küldtek a vámhatóságokhoz az orosz dumpingárak szigorú ellenőrzése végett.

Az angol kormány közzétette új választójogi reformtervezetét

Valószínűleg hétfőn véget ér a dél-walesi bányász-sztrájk

London, január 17. A kormány tegnap közzétette az új választói reformtervezetét. Eszerint a jövőben az eddigi rendszertől eltérően abszolút többség elérése szükséges ahhoz, hogy az illető kerület mandátumát a jelölt megkaphassa.

cardiffi vasárnapi konferencia elfogadja a sztrájkot kiküszöbölő meg egyezést s ez esetben hétfőn a bányászok az összes üzemekben ujra felveszik a munkát. Ezzel egyidejűleg jelentik, hogy Cook, a bányászszövetség főtitkára kénytelen volt operációnak alá vetni magát. A műtét során jobb lábát amputálni kellett.

A trónörökös és öccse repülőgéphe szállólok s átrepülve a ködtől borított La Manche-csatornát a délutáni órákban megérkeztek a le bourgeti repülőtérre, ahol Gerardoux, a légi forgalmi társaság egyik igazgatója és a párizsi angol nagykövetség főtisztviselői jelentek meg üdvözlésükre. A hercegek rövid párizsi tartózkodás után Santanderbe utaztak, ahol az Oropesa gőzösre szállnak Argentína felé. A trónörökös március 14-én Buenos-Airesben személyesen fogja megnyitni az angol kereskedelmi kiállítást.

A parlament előtt a munkáspárt e javaslatát a liberálisok is támogatásban fogják részesíteni.

A. J. Cook, a bányászszövetség főtitkárának állapota lábamputációja után sulyos.

London, január 17. A walesi herceg öccsével, Györggyel együtt ma délben egy órakor elindult délamerikai útjára.

Mironescu miniszterelnök hazatérése után dől el a nemzeti parasztpárti kormány sorsa

A kormánypárt erdélyi és bánati képviselőinek mai kolozsvári értekezletén a kormány támogatását és a Vidrighin-ügy likvidálását fogják kimondani

Bucuresti-Bukarest, január 17. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Politikai körökben tartja magát a hír, hogy a Mironescu-kormány távozása közelebből, esetleg néhány nappal Mironescu miniszterelnök hazatérése után, be fog következni. Az Adeverul azt is tütni véli, hogy Argetoianu előkészületeket tesz a hatalom átvételére. A lap szerint Argetoianu az utóbbi napokban különböző tárgyalásokat folytatott politikai barátaival és vidéki hivatást is figyelmeztette arra, hogy készüljenek fel a politikai életben bekövetkező nagy változásokra.

A bukaresti sajtóban még mindig élénk polémia folyik Mavrodinak, a Nemzeti Színház igazgatójává való kinevezése körül. Egyes lapok védelmébe veszik Hatiegan munkaügyi minisztert, aki pártpolitikai szempontokat félretéve olyan embert nevezett ki a fővárosi Nemzeti Színház élére, aki megfelelő kvalitásokkal rendelkezik. Ezzel

szemben kormánykörök sehogy sem akarnak belenyugodni ebbe a kinevezésbe és Popovici helyettes miniszterelnök kivitte az uralkodónál, hogy a kinevezésről szóló dekretum aláírását Mironescu hazatéréseig halassza el.

Az egész politikai világ nagy érdeklődéssel fordul az erdélyi és bánági nemzeti parasztpárti parlamenterek ma délelőtti kolozsvári értekezlete elé. Az értekezletet Vaida Sándor hívta össze és azon részt fognak venni a kormány erdélyi miniszterei is. Sokan azt hitték, hogy ezalkalommal az erdélyi parlamenterek végleg fel fogják mondani a barátságot a Mironescu-kormánnyal és Vidrighin eltávolítása miatt beindítják a harcot a jelenlegi kabinet ellen. Mások egyenesen azt hitték, hogy a ma délelőtti értekezleten a parasztpárttal való fúzió felmondását is követelni fogják.

Ezeket a híreszteléseket érdeklődé-

sünkre a nemzeti parasztpárt illetékes kolozsvári vezetői kategórikusan megcáfolták. Informátorunk szerint éppen ellenkezőleg, az értekezlet célja az, hogy a nemzeti parasztpárt szolidaritását ismételten kihangsúlyozza. Az erdélyi parlamenterek le fogják szögezni, hogy támogatják a Mironescu-kormányt, a Vidrighin-kérdéssel pedig nem foglalkoznak, miután Vidrighin saját iniciatívájából mondott le.

Itt említjük meg, hogy hir szerint Maniu Gyula még két hónapot szándékszik külföldön eltölteni.

Ezek a pengék elégnek ki Önt!

ROTBART MOND EXTRA

Vezérképviselő: C. DUISBERG

Bucuresti 1. Str. Carol 3

ZLET LEIKE:
J KELETBEN

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukaresti szerkesztőség:
 Hátszegi Ernő, Hotel Imperial
 Cikkeink utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

— Sarkvidéki hideg pusztít Kinában. Londonból jelentik: A Press Association sanghai jelentése szerint Kína közepes részében a hőmérséklet állandóan 40 fok körül van a fagypontra. Az éhség és a hideg százával pusztítja a nyomorgó lakosságot. Valamennyi folyó csaknem befagyott. Az évtizedek óta nem tapasztalt sarkvidéki hideget állandóan erős hóviharak súlyosbítják, úgy, hogy mindennemű forgalom teljesen megbénult.

— Eljárást indítottak a vörös hadsereg több tisztje ellen. Londonból jelentik: Moszkvában eljárást indult meg a vörös hadsereg több tisztje ellen, akik Rykow bukása után állandóan nyugtalanították a közvéleményt és Sztalin rezsimje ellen bujtogatták a katonákat. A vadlottak a tegnapi megkezdett tárgyaláson éles támadást intéztek a jelenlegi diktatorikus uralom ellen.

— Egy németországi baromfitenyésztőtelepen racionalizálták a tojásrakást. Berlinből jelentik: Finowban egy baromfitenyésztőtelepen tojtatógépbe egyszerre 6 ezer tyukot illetnek kis rekeszekbe, úgy, hogy elmozdulni nem tudnak, amíg ki nem veszik őket. A gép alvázán állandóan futószalag van s a tojó tyukok a tojásokat a futószalagra tojtják. A szalag raktárhelyiségekbe fut, ahol egy gyűjtőkészülék a tojásokat rögtön ládába rakja. Így sikerült tökéletesen racionalizálni a tojásrakás processzusát.

— Olyan esetekben is, ahol minden hashajtó felmondta a szolgálatot, az ideális Artin dragee normális, enyhé szeket biztosít. Hatása huzamos használat mellett is maradandó.

— A szovjet megszerzte az indiai cukorpiacot. Londonból jelentik: Moszkvai jelentés szerint a szovjetnek sikerült megszereznie az indiai cukorpiacot, amelyre eddig kizárólag Java exportált. Bombayba Odesszából az első három hajórakomány cukor már meg is érkezett. Az orosz cukor ára mélyen alatta van a javai áraknak.

— A braziliai kormány meg akarja vásárolni az olasz hidroplánokat. Rio de Janeiroból jelentik: A braziliai kormány meg akarja vásárolni azokat a hidroplánokat, amelyek az olasz óceánrepülő Olaszországból Braziliába repültek. Brazília kavét ajánl fel ezekre az olasz repülőgépekért.

— Négy millióháromszázharmincezer lakosa van Berlinnek. Berlinből jelentik: A berlini népszámlálás 1931 január 1-én 4.339.000 lakost mutat ki. Ezzel szemben 1920-ban 3.800.000 ember élt Berlinben. A szaporulat 530.000 ember.

— A hindu nacionalisták újra összejöttek az angol karhatalommal. Londonból jelentik: Bombayi jelentés szerint a hindu nacionalisták újabb tömeg tüntetés során összejöttek a napok óta riadókészültségben tartott angol karhatalommal. 200 sebesültet kellett kórházba szállítani. Egyes városnegyedekben a tüntetések több mint nyolc órán át tartottak. A város még nem nyerte vissza szokott képét. A forgalmat ma sem lehetett rendes keretei között lebonyolítani s a kereskedők ma sem merték üzleteiket kinyitni.

— Lengyel kölesöntárgyalások Párizsban. Párizsból jelentik: A Paris Soir szerint lengyel kölesönre vonatkozó tárgyalások vannak folyamatban Párizsban, a lengyel kormány megbízottai és a francia pénzügyminisztérium főtisztviselői között.

— Az angol léghajózási minisztérium az idén nem vesz részt a Schneider-kupa versenyén. Londonból jelentik: A léghajózási minisztérium nem indít az idén angol gépet a Schneider-kupa versenyén. Az elhatározás indokolása az, hogy meg akarnak takarítani 100 ezer font sterlinget, amibe a versenyen való részvétel kerülne. A döntés a pilóták körében elkedvetlenedést okozott, mert sokan lázasan készülődtek a március 8-án megtartandó versenyre. Anglia átvételmaradása folytán sportkörökben most már Olaszország győzelmét tartják a Schneider-kupában valószínűnek.

— Jugoszláv közbiztonsági beruházásokról. Belgrádból jelentik: A jugoszláv kormány megkezdte a közbiztonsági beruházások elvégzését. A költségvetésből 18 millió osztrák kiadásra fordították a legfontosabb díjösszeget. Ez 114 ezer osztrák kiadásra fordították a legfontosabb díjösszeget. Ez 114 ezer osztrák kiadásra fordították a legfontosabb díjösszeget.

Egy amerikai bankelnök szerint Amerikában nemsokára javulni fognak az üzleti élet kilátásai

Az amerikai lapok nem hisznek az optimista kijelentésekben

London, január 17. Newyorkból jelentik, hogy Mitchell, a National City Bank elnöke szerint az üzleti élet Amerikában nemsokára javulni fog, mert a depresszió elképzelhető maximumát a gazdasági élet már átélté. A bankszama üzleti tevékenysége és helyzete máris erősebb, mint a tíz év előtti válság idejében. A bankelnök hangzottta azt is, hogy a kihelyezett tőkék biztonsága napjainkban na-

gyobb s az ipari termelés nehézségei és a munkapiac rendellenességei csökkenőbbek és hanyatló tendenciát mutatnak.

Az amerikai lapok az optimista kijelentésekkel szemben utalnak arra, hogy az elmúlt év folyamán a pénzügyintézetek egész légiója lett fizetésképtelen s nemesak a kevesebb ellenálló erővel bírók, hanem nagybankok is.

— Házasság. Weinstein Sarah és Péterfi Endre szívesen látják rokonaikat barátaikat és ismerőseiket folyó hó 20-án fél 2 órakor Kolozsvárt, Pap u. 28. alatt tartandó esküvőjükre.

— Kommunista letartóztatások a fővárosban. Bukarestből jelentik: A bukaresti rendőrség tegnap este razziaát tartott, mert olyan értesülései voltak, hogy kommunista tüntetők röpiratokat fognak terjeszteni a városban. A rendőri közegek a razzia alkalmával több kommunistát tartóztattak le, akiket tetten érték röpiratosztogatás közben.

— Meghalt egy háborút viselt tábornok, amikor leánya haláláról értesült. Budapestről jelentik: Kirschner Sándor tábornok, tegnap szívizékhüdben, egyik pillanatról a másikra meghalt, amikor hírül hozták neki, hogy lánya, aki tüdőbajban már régebb idő óta betegeskedik, meghalt. A tragikus végű tábornok, aki csak 56 éves volt, végigküzdötte a háborút és az összeomlás után a hadifogly-kieserései akció vezetője volt. Halála nagy részvétet kelt Budapestben. Kirschner hosszabb ideig Kolozsváron is szolgált.

— Sportolók nátha, influenza kellemtelenségeitől menekülnek, ha Anacot pasztillát szopogatnak. Egy fiola ára 37 lej.

— Kiesett a hetedik emeleti ablakból és szörnyethalt a legnagyobb amerikai hustrózt elnöke. Csikagózból jelentik: Az Egyesült Államok pénzügyi köreit óriási izgalomban tartja a legnagyobb amerikai hustrózt, az Armour et Comp. elnökének tragikus és titokzatos halála. Armour, aki egyszeri mérésből küzdött fel magát a leghatalmasabb hustrózt élére, hetedik emeleti lakásának ablakából az uccára zuhant és szörnyet halt. Senki sem tudja, hogy öngyilkosság vagy véletlen baleset áldozata lett-e a trósztelnök. Sokan merényletet is gyanítanak. Csikagó rendőrsége teljes apparátussal dolgozik a haláleset körülményeinek földerítésén.

— Joffre emléktét minden francia község és iskola megőrökíti. Párisból jelentik: A francia kamara mai ülésén törvénybe iktatták Joffre marsall emlékének különös tiszteletben részesítését. A törvény leszögezi, hogy a marsall a haza érdekében hervadhatatlan érdemeiket szerzett s nevét ezért az összes város- és községházakon és iskolák épületeinek előcsarnokaiban megőrökítik.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgögnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1-2 pohár természetes Ferenc József keserű víz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közkeletű jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicserik. A Ferenc József keserűvizet gyógyszertárakban, dorériákban és fűszerüzletekben kapható.

A legnagyobb osztrák ipar a tejipar. Bécsből jelentik: Az osztrák tejipar fejlődéséről szóló jelentés igen érdekes adatokat nyújt. Ausztriában 1,2 millió fejőtehenet tenyésztenek, a tejtermelés tehát 2 milliárd liter tej, 625 millió silling értékben. Az osztrák tejipar ezek szerint nemsokára az osztrák mezőgazdaság legjelentősebb ága, hanem a legnagyobb osztrák iparág, amely csak a háború utáni években indult rohamos fejlődésnek. Bécsben a napi tejfogyasztás 1920-ban 80 ezer liter volt, ma 900.000 litert tesz ki. Ennek a jelentős emelkedésnek az okait elsősorban a racionális gazdálkodásban lehet keresni. Elsősorban a szarvasmarhaállomány emelkedett, ami a tejtermelés fokozását jelenti, ugyanakkor takarmány-többlettermelés is és a marhaállomány minőségi javulását. A fejlődést nagyban elősegítették a modernül berendezett tenyésztőállomások, fejőgépek, sajtkelesztők és vajgyárak. Ilyenformán a mezőgazdák teljesen megfeleltek a fogyasztók igényeinek.

— A WIZO teadélutánja. A WIZO szokásos keddi teadélutánját ezuttal a Newyork kávéház kistermében rendezte meg. A teadélután keretében Silberbusch Juliu prof. tart irodalmi előadást Leon Feutwangel Jud Süss című világhírű regényéről. A kiváló előadó, aki egyike a romániai cionizmus legkitűnőbb teoretikusainak, előadásaival már gyakran szórakoztatta a teadélutánok közönségét és ezuttal is általános érdeklődés előzi meg szereplését. A teadélután háziasszonyai Braun Sándorné, dr. Glasner Izsákné, Katz Dénesné és Steiner Jánosné lesznek.

— Stanciu Schiti fellépése a Mignonban. A kolozsvári Opera tegnap esti előadásán Stanciu Schiti, az Opera rendkívül tehetséges, fiatal primaballerinája a legnagyobb siker mellett lépett fel az első felvonás balettjében. Stanciu Schiti bájos megjelenése, komoly művészi kvalitásokra valló táneművészete valósággal frappirozta a közönséget, mely többször tapsolta a lámpák elé az Opera népszerű és rokonszenves primaballerináját.

— Szeles, viharos időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony, szeles időjárás várható esőkkel és később hőmérsékletcsillapítással. A hőmérséklet Budapesten ma délelőn 2 fok Celsius volt.

— Schöngut igazgató előadása Kolozsvár villamosági berendezéséről. A kolozsvári Ugir klubjában a hó 15-én este Schöngut Gusztáv, az Energia villamosági gyár kolozsvári igazgatója előadást tartott Kolozsvár város villamosági berendezéséről és annak modernizálásáról. Az előadást nagy közönség érdeklődéssel hallgatta. Előadásában elsősorban műszaki szempontból tárgyalta a kérdést és előadását vetített képekkel kísérte. Különösen nagy érdeklődést keltettek azok a képek, amelyek a villamosáram folytán előállítható balesetekkel és ezen balesetek elhárításával, illetve megelőzésével foglalkoztak. A megjelent nagyszámú közönség nagy tetszéssel fogadta az előadást.

— Az Ovomaltine természetes, erősítő tápszer állandó használatánál a családi doboz vétele a legelőnyösebb.

— F. Molnár Róza képkiallítása. A vármegyeháza üvegtermében január 21-én, szerdán nyitja meg képkiallítását F. Molnár Róza, a jónévi erdélyi festőművész, aki másfél éves külföldi tanulmányútja után első ízben állít ki Erdélyben. F. Molnár Róza régi ismerőse az erdélyi közönségnek. Néhány évvel ezelőtt Kolozsváron megrendezett nagyszerű tárlatot és azóta is nagyváradi és brassói tárlatain szép eredményeket ért el. A képkiallítás február 2-án zárul.

— Sómér táncdelután. Ma délután fél 5 órai kezdettel lesz megtartva a sómérok által rendezendő táncdelután a Hag gibbor klubhelyiségében, Str. I. C. Bratianu (v. Király u.) 28. szám alatt. A zenét elsőrangú szalon-jazz zenekar szolgáltatja. A táncdelutánra ezuton hív meg minden érdeklődőt a rendezőség.

— Az Európa-konferencia ma is zárt ülést tartott. Genéből jelentik: Az Európa-konferencia ma délelőtt nem nyilvános ülést tartott. A vita arról folyt, hogy bekapcsolják-e Török- és Oroszországot is az Európa-konferencia tárgyalásába. Döntés még nem történt.

A KÖNYVPIAC ÚJDONSÁGAI ALÁLLÁNDÓAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Nagy Ieltári eladás!

F. hó 12-től, keddtől kezdődőleg

Mihetetlen nagy engedmények!

Figyelje alábbi árainkat

Gyermek patent lei 19-től

Női flórharisnyák „ 59 „

„ selyemharisnyák 59 „

Női mosóselyem harisnyák . . . „ 89 „

Női nadrág . . . „ 59 „

Kombinék . . . „ 159 „

Pullover . . . „ 129 „

Kötött mellények „ 149 „

Tiszta gyapju gyermek pulloverek és mellények . . . . . „ 149 „

Női ruhák . . . . . „ 490 „

Férfi zoknik 25 leitől, férfi florzoknik 49 leitől, stb., stb. összes fiókjainkban

Hercules

S. A. fabrica de tricotage si ciorapi, fiók,

CLUJ

Calea Regele Ferdinand 13.

Figyeje fenti árainkat!

KÖZGAZDASÁG

Uj rendelet az italmérési engedélyekről

Bucuresti-Bukarest, január 17. A pénzügyminisztérium rendeletet adott ki, amely a január 2-i ezirányú rendeletét hatályon kívül helyezve, utasítja közegeit, hogy az olyan kocsmák számára, amelyeknek az italmérési engedély odaitéltetett, az erről szóló irást sürgősen ki kell szolgáltatni, ahol pedig a formalitások még hiányzanak és csak

ideiglenes engedély van, ott a formai eljárást kell sürgősen végrehajtani. Végül azoknál az italméréseknél, amelyekben még a régi bérlők vannak bent, tovább kell fizetni a taxákat. Azoktól az italmérésektől, amelyek e három közül egyik kategóriába sem tartoznak, bevonják az engedélyt.

— A „DIBELA“ CÉG HITELE-SZEREGYEZSEGI AJANLATHOZ. SZEREGYEZSEGI AJANLATHOZ. A kolozsvári törvényszéken ma tárgyalták a Dibela cég kényszeregyezségi ajánlatát. A cég tudvalevőleg az egyezség jóváhagyását követő három hónap után kezdődő és 24 havi részletben fizetendő 60 százalékos kvótát ajánlott fel hitelezőinek. A hitelezők az ajánlathoz hozzájárultak, a törvényszék határozatát hétfőn hirdetik ki.

Fizetéképtelen lett egy szászországi papírgyár. Berlinből jelentik: A szászországi Langenbachban lévő Gustav Toelle papírgyár, amely négyszáz munkásnál is többet foglalkoztat, fizetéképtelen lett és kényszeregyezséget kért

maga ellen. Az üzemet változatlanul vezetik tovább, míg a hitelezőkkel megkötik az egyezséget.

Emelkedik a csehszlovák bankjegyforgalom. Prágából jelentik: A nemzeti bank kimutatása szerint 1930 december 31-én a bankjegyforgalom 7,823,7 millió cseh koronát tett ki, ami a december 23-i kimutatással szemben 685 millió többletet jelent. A zsrókövetelések 294 millióval 569,8 millióra csökkentek. A hitelkövetelések 350 millióval emelkedtek. A devizák állománya 32 millióval, a többi aktíváé 87 millióval nőtt. Az utolsó hét utolsó szükséglete 460 millió cseh koronát tett ki. Az utolsó előtti hétben az utolsó-előkészület 150 millió volt, úgy, hogy az évvégi utolsó összegét körülbelül 600 millió cseh koronát tett ki.

Színház-Mozi

A Roman Opera műsora

Vasárnap, jan. 18 (délután): Janesi és Juliska. (Hänsel és Gretel)

Hétfő, jan. 19: Zsidónő.

Szerda, jan. 21: Hoffmann meséi. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Péntek, jan. 23: Laktó. Mircea Lazar, a bukaresti opera tagjának közreműködésével.

Vasárnap, jan. 25 (este): Mignon.

Hétfő, jan. 26: Ysi király.

Szerda, jan. 28: Sámson és Delila.

Péntek, jan. 30: Pillangókisasszony.

A MAGYAR SZÍNHÁZ IRODÁJÁNAK KÖZLEMÉNYEI

Sarkadi Aladár Kolozsváron. Minden színházbarát ember jól ismeri Sarkadi Aladár nevét. A budapesti Vígsház komikus, akinek minden mozdulata ellenállhatatlan kacagást vált ki a nézőből. Mikor hét év előtt Kolozsváron vendég szerepelt, eredetileg három estére kötötte le a színház. A három estéből husz lett, mer a kolozsvári közönség nem tudott betelni ezzel a nagyszerű színésszel. Sarkadi Aladár a jövő héten Kolozsvárra érkezik. Keddén a Félemelet balra című parázs francia bohózatban játszik, szombaton pedig a Jobb mint otthon című operett-újdonoságot mutatja be vele a színház. Utóbbi darab, ha nem is sérti a jóízűt, de bizony meglehetősen csiklandós dolog, úgy, hogy emiatt bérleten kívül csak felnőttek számára kellett műsorra tűzni.

A szent láng. Csütörtökön lesz a premierje a Szent lángnak, Haugham nagyszerű drámájának, amelyet ebben a szezonban óriási sikerrel mutatott be a budapesti Vígsház. A gyönyörű darabot nálunk Janovics Jenő rendezte, a főszerepet Poór Lili, Kaszab Anna, Szentgyörgyi Mária, Földényi, Fekete, Tóth Elek, stb. alakítják.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap d. u. 3: Iglói diákok. (Uj betanulásban, nagyon olcsó mozhelyárakkal. Ssz. 146.)

Vasárnap d. u. 6: Viktória. (Mérsékelt helyárakkal. Ssz. 147.)

Vasárnap este 9: Mágna Miska. (10, 20, 30, 40, 50 lejes mozhelyárakkal. Karácsonyi, Kondor, Tompa, Hász, Réthely stb. fellépésével.

Hétfő fél 9: Marica grófnő. (Operettrepri, nagyon olcsó mozhelyárakkal.)

Kedd fél 9: Félemelet balra. (Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Francia vigjáték. 22. Premier bérlet. Ssz. 150.)

Szerda fél 9: Félemelet balra. (Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Újdonság másodsor. 26. B. bérlet. Ssz. 151.)

Csütörtök fél 9: A szent láng. (Újdonság először. Poór Lili fellépésével. 23. Premierbérlet. Ssz. 152.)

Péntek fél 9: Első tavasz. (Esti előadás 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 153.)

Szombat d. u. 3: Dörmögő Dömötör. (Gyermekelőadás, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Mérsékelt helyárakkal. Ssz. 154.)

Szombat fél 9: A szent láng. (Újdonság másodsor. Poór Lili fellépésével. 28. A. bérlet. Ssz. 155.)

Szombat háromnegyed 11: Jobb mint otthon. (Operett-újdonoság először, Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Bérletszűnetben, csak felnőtteknek. Ssz. 156.)

Vasárnap d. u. 3: Obsitos. (Operett-repriz 10, 20, 30, 40 és 50 lejes mozhelyárakkal. Ssz. 157.)

Vasárnap d. u. 6: A makrancos királykisasszony. (Pantomimikai nagyballet, a dr. Radnay táncintézet 50 babanövendékének előadása. Rendes helyárakkal. Ssz. 158.)

Vasárnap este 9: Jobb mint otthon. Operett-újdonoság másodsor. Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Bérletszűnetben. Csak felnőtteknek. Ssz. 159.)

Hétfő fél 9: Jobb mint otthon. (Operett-újdonoság harmadsor. Sarkadi Aladár vendégfellépésével. Csak felnőtteknek. Bérletszűnetben. Ssz. 160.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

HALÁLROZSÁK — CONRAD VEIDT Hétfőtől új műsor kerül vetítésre a Magyar Színházban. Műsoron a Halálrozszak dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Conradt Veidt, Verebes Ernő és Walter Rilla.

Ma, vasárnap matiné 11 órakor

Ma, vasárnap d. e. 11 órakor matiné lesz a Magyar Színházban. Vetítésre kerül Patt és Patchon mint leányzóktetők, burleszk vigjáték 7 felvonásban és burleszk kísérő műsor. Helyárak: 15 és 10 lej. Délután csak egy előadás lesz fél 5 órakor. Műsoron a Buta ember szerencsése, hangos, zenés burleszk vigjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton. Helyárak a délutáni előadáson 20 és 10 lej.

GALLIA R.-T.

FRANCIA-ROMÁN SELYEMGYÁR

Bukarestben a legnagyobb lyoni selyemgyárosokból álló konszern alapította a „GALLIAT“, amely a legmodernebb európai nivóju selyemgyára az országnak, úgy vezetése, mint a technikai személyzete a legkiválóbb francia szakmunkásokból áll.

A gyárnak minden készítménye teljesen egyenértékű a lyoni központ készítményeivel és Romániában ugyanabban az időben, amikor Párizsban forgalomba kerülnek, már kaphatók a legutóbbi párizsi divat újdonságai.

A „GALLIA“ selyemárul ugyanazon árban árusítja, mint ahogy azok Franciaországban forgalomba kerülnek és épen ezért ma az országban felülmulhatatlanul olcsók z árai.

A „GALLIA“ vevőközönsége részére a legnagyobb és leggazdagabb választékban, detaileladásra is rendelkezésre áll fiókraktárban

CLUJ

Sir. Gen. Neculcea (volt Korniss u.) 2 Renner palota

Vasárnap d. e. 11 órakor: Matiné! Patt és Patchon, a leányzóktetők. Burleszk vigjáték 7 felvonásban, a főszerepekben: Patt és Patchon. Burleszk kísérő műsor. Helyárak: 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. csak egy előadás d. u. fél 5 órakor: Buta ember szerencsése. Hangos burleszk vigjáték 9 felvonásban, a főszerepekben: Buster Keaton és Dorothy Sebastian. Helyárak: 20 és 10 lej.

Hétfő, kedd és szerdán d. u. 3, 5 és 7 órakor nagy kettős műsor: Halálrozszak. Dráma 7 felvonásban, a főszerepekben: Conradt Veidt, Verebes Ernő és Walter Rilla. Elfelejtett arcok. Filmregény 7 felvonásban, a főszerepekben: Clive Brook. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDŐ: KÖZÉPEUROPAI

Vasárnap, január 18.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet a Kálvin téri tmeplomból. 11: Egyházi népének. 2: Grammfónhangverseny. 3: A Rádió élet gyermekjátékszórója. 3.30: A m. kir. Földművelésügyi Minisztérium előadás-sorozata. 4: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. 5.10: Puccini-hangverseny a Székesfővárosi Zenekar előadásában. 7.15: Vigjáték előadás a Stúdióból. „A fruska“. 9.15: Magyar nótá-est.

Hamburg. 17.30: Uj kamarazene. — 18.30: Kávéházi zene. 20: Német hangverseny. 22.30: Táncczene.

Kattowitz. 20.30: Zongoraszólo 22.15: Bárcsaszólo. 23: Táncczene.

Köln. 20.30: Schumann: Oratórium. — Majd 24-ig táncczene.

Milánó. 19.30: Könnyű zene 7 számmal. 20.35: Zene. 21: Operaközv.

München. 19.45: Rádiózenekar. 21.20: Rádiójáték.

Osló. 20: Rádiózenekar hangversenye. 22.35: Táncczene.

Poznan. 20.30: Hangverseny. 22.15: Kávéházi zene.

Prága. 19.05: Fuvószene. 20: Átvitel a Smetana-teremből. A Radio Journal VII. szimfonikus hangy.

Riga. 19.08: Operarészletek. 20.20: Zongorahangverseny és énekar hangy. —

Varsó. 19.50: Grammfón. 20.30: Tamara Bay zongoraművész számai. — 21.30: Népszerű hangverseny.

Zágráb. 17: Kamarazene. 20: A cseh filharmonikusok hangversenye. 22.10: Könnyű zene.

Zürich. 20: Mendelssohn: Cselló- és zongoraszonáta. 20.25: Szvittek és balettek. 21: Szórakoztató zene.

Hétfő, január 19.

Bukarest. 12: Grammfón. 16: Rádiózenekar. 17.15: Rádiózenekar. 19: Grammfón. 20: Kamarazene. Schumann: A-dur kvartett. 20.45: Énekszámok. — 21.05: Jazz-zene.

Budapest. 9.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangy. 9.30: Hírek. 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból. időjárásjelentés, 12.05: Hangverseny. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.45: Hírek. 4: Asszonyok tanácsadója. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 5.10: „Mi a szép és művészi a lírai versben“. „A lírai költészet jövője“. 5.30: Radosné Boek Hilda bécsi dalokat énekel. 6.30: Német nyelvoktatás. 7: „A legelső ember felfedezésének jubileuma.“ 7.30: A Budapesti Filharmoniai Társaság hangversenye az Operából. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye.

Breslau. 20: A waldenburgi bányászzenekar 150 éves évfordulójára: Ünnepi hangy. 22.25: Színházi csevegés.

Berlin. 19.30: Szórakoztató zene. — 23: A berlini rádió költözik, bucsú a régi háztól.

Apró hirdetések

Teljes különbejáráttal szép uccas, egészséges butorozott szoba fürdőszobával használatlalt is kiadó. Str. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Zongoraórát adok jó módszerrel jutányosan, gyakorlással is. Cim a kiadóban.

Kóser vegetárius étterem! Rendkívül izletes ételek. Figyelmes kiszolgálás. Vaj és tejneműek saját készítményeink. Schwartz Ignác, Cluj, Calea Regală, Ferdinand 10.

„EXPRESS“

كشر libahuscarnok

Szállítok frissen olvasztott libaszirt 75 lejért, libabört 65 lejért kilogrammját, minden mennyiségben. Füstölt hus, stb.

FRIEDMANN M. cég Oradea

Piața Mihai Viteazul 11

Három drb. 2—4 köbméterű tartalomú láda 24 mm-es deszkából, jó állapotban nagyon olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Fogtechnikus, perfekt, önálló munkás, elsőjére állást keres. Cim: Blatnei Dentaldepo, Oradea.

XIV. ÉVF
Cluj-Ko
jan
5691

As Uj Kele
és hánsaj

Clkkeink
forrás me

Kéziratokat
megörzésük

Észak

A kormány
vári értekezle

Azokban a ré-
nemzeti paraszti
ban harcolt, az é
főszerkesztője é
kezett bizonyítar
csakis Maniu G
zódhetik. Az ujs
kal igyekezett ki
nak Dél ellen fo
Észak diadalát
magasabb kultur
ciója, hideg logi
áll Dél impulzi
felületességével,
vel és rendszerte
egyik oldalon M
kon a regáti pol
zelem csak Észa
Werne Gyula hi
Ez a teoria esa
lak, amíg a ne
lomra nem jött.
után, hogy a pár
mámoros dícsősé
delme előlől kez
éppen a hatalmo
nehezen összefo
ságit hamarosan
miniszterelnökne
kon keresztül ke
hogy a kormány
ció erőviszonya
téve, ballanszír
tartsa. Az az éle
lyet a nemzeti
jövételének pillar
ról-napra morzso
súlyos viszonyok
nehézségekben, d
ezekben a kinos
rista műveletek
mértékben hiusu
rasztpárt fogadko
jának realizása a
és a párt egy pill
organikus egység
barátság három
tik: személyes k
gondolatközösség
éredekekből. A n
egyesüléséből mi
az a teljes hit
amely nélkül a m
dó arra, hogy sz
össze egy ilyen h
Abból az alkald
mutatni ezekre
hogy a nemzeti
bánáti parlament
értekezletet tarto
goran zárt ajtó
nászközösök, ame
két frakciója köz
várták. Kik ezt
nemzeti parasztp
— csatlakoztak t
kezeltről kiadott
biztosítja a Miro
támogatásáról, a
ványvalóan csak
meg, mert a jelen
zött még a párt
gyanus lett volna
volna egyeseknek
miért volt szükség
demonstrációra?
Ezen felül azon
müniké különböz
és törvényhozási
fel a Mironescu-
Még pedig nem l
vonatkozásu, han
szeti kérdésekben
mányt“ kifejezés
a kormánytól“ fra
vatalos kommün
bátran ellenzék
illene. És ebbe
benne van a Mir
nemzeti parasztp
tok, valamint a k
egymáshoz való
metzete. A harc
dett felül. A kor
személyében seml